

Б. В. Рудка

Архипенко Євген Порфирівич



АРХИПЕНКО Євген Порфирівич (крипт. – Е. А., Є. А.; 15. 09. 1884, м. Кагарлик, нині Київ. обл. – 14. 07. 1959, м. Дорнштадт, Німеччина) – агроном, редактор, видавець. Закін. нар. школу, захопився бджільництвом, у 1896 почав відвідувати пасіку [О. Андріяшева](#). Закін. С.-Петербур. електротех. інститут (1908), Петровську с.-г. академію (1910, нині Моск. с.-г. академія). З ініціативи та за сприяння А. в С.-Петербурзі 1906 почав виходити ж. «Українське бджільництво» (1909 перенесений до Києва) і виходив до 1910. Офіц. видавцем-ред. була «дружина студента Архипенка, донька купця» Г. Єфремова. Гол. мета ред. – розповсюдження в Україні «думок про раціональне бджільництво рідною мовою». У 1910–17 А. – один із редакторів укр. хлібороб. ілюстр. часопису «Рілля» (Київ), де друкував власні статті з бджільництва у рубриках «Щоденник пасічника», «Як доглядати бджолу в зимівлі», «Що вироблює бджола» тощо. У 1917–18 А. – ред.-видавець ілюстр. часопису «Українське пасічництво» (Київ); з ним співпрацювали Ф. Немоловський, *І. Прокопович*, А. Терниченко, *В. Рудий-Панько* та ін. Журнал закликав до розвитку кооперації, висвітлював події Всеукр. з'їзду пасічників, подавав широку хроніку життя у цій галузі господарства, друкував практ. поради тощо. Сам А. був причетний до створення нац. об'єднання пасічників, розробляв статут «Пасічницького товариства», на 1-му Всеукр. з'їзді пасічників виступив із двома гол. доповідями. Друкував також статті практ. спрямування, серед яких «Пасічницька кооперація», «Як закласти пасічницьке товариство і провадити в ньому справу» (згодом вийшла окремо) тощо. 1919 А. призначено міністром рільництва УНР. 1921 емігрує до Львова, де у 1922–28 видає журнали «Українське пасічництво» та «Сільський світ». У 1929 А. переїжджає до Луцька і продовжує їх видавати; активно дописує до ж. «Пасічник», що виходив у Прилуках і Харкові 1925–32. Одночасно в Луцьку діє заснований А. ще у Львові

кооператив «Бджола», який виробляв вощину та пасічник. реманент. На Волині та в Західній Україні А. видав або відредагував також кілька спеціаліз. книг і часописів, серед яких – двотижневик «Об'єднання» (Перемишль, 1921), орган незалеж. кооп. думки «Супряга» (Львів, 1926–27), ілюстр. часопис «Цукровик» (Львів, 1927–28), спец. додаток «Українське пасічництво» (Львів, 1926–28). «Цукровик» за редакцією А. був органом Спілки укр. агрономів і мав кілька додатків. У 30-х рр. А. займається переважно кооп. справою. Він був організатором багатьох рай. і міських кооперативів на Волині. Брав участь у кер-ві Волин. кооп. Союзом. Одночасно А. стає доцент Укр. тех.-госп. інституту. 1944 А. емігрував до Зх. Німеччини, де захопився геральдиком.

Основні праці

О современном состоянии пчеловодства в Малороссии и его нуждах // Рус. пчеловод. листок. 1904. № 4; История Боярской практической школы пчеловодства, садоводства и огородничества. К., 1905; Ранняя весенняя подкормка и некоторые способы подкармливания пчел в Малороссии. С.-Петербург, 1905; Будова вулика Дадана. К., 1908; Догляд за бджолою наприкінці зими // Укр. бджільництво. 1908. № 2; Пасішні праці ранньої весни // Там само. 1908. № 3; Про стан бджільництва на Україні // Там само. 1909. № 8; Про з'їзд укр. пасічників у Львові у 1909 р. // Там само. 1909. № 4; Про загальноросійський з'їзд пасічників у Києві // Там само. 1909. № 10; Щоденник пасічника. 3 вид. К., 1909; 1917; Лодзь, 1924; Пасічний словник. К., 1910; Як доглядати бджолу в зимі // Рілля. 1911. № 3; Как самому устроить улей Дадана. С.-Петербург, 1911; 1912; Український рамковий вулик. Л., 1925; Поступове пасічництво. Жовква, 1927.

Рекомендована література

1. Підкова І. З., Шуст Р. М. Довідник з історії України. Т. 1. К., 1993;
2. Рудка Б. Євген Порфірович Архипенко // Укр. пасічник. 1996. № 8;
3. Сидоренко Н. Архипенко Євген // Укр. журналістика в іменах. Вип. 6. Л., 1999.

Бібліографічний опис:

Архипенко Євген Порфірович / Б. В. Рудка // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-44796>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).